

Handläggning i parternas utevaro

RÄTTEN

Rådmannen Anders Larsson

PROTOKOLLFÖRARE

Densamme

PARTER (såvitt nu är aktuellt)**Åklagare**

Kammaråklagare Carl Mellberg

Åklagarmyndigheten

Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Misstänkt

ERIK Nils Anders Ireflod, 19991001-6873

Frihetsberövande: Häktad

c/o Henriette Zootjes

Frimärksvägen 29 Lgh 1001

122 47 Enskede

Offentlig försvarare: Advokat Ismo Salmi

Advokatfirman Salmi & Partners AB

Box 3095

103 61 Stockholm

SAKEN

Grovt narkotikabrott m.m; nu fråga om offentlig försvarare ska entledigas

Advokaten Ismo Salmi är sedan den 7 november 2021 förordnad som offentlig försvarare för Erik Ireflod, som är häktad, på sannolika skäl misstänkt för grovt narkotikabrott och grovt vapenbrott.

Åklagaren har den 8 februari 2022, i enlighet med 21 kap. 9 a § rättegångsbalken, anmält till rätten att det finns anledning att pröva om advokaten Ismo Salmi ska få vara kvar som offentlig försvarare för Erik Ireflod.

Åklagaren har anfört följande:

Aktuella omständigheter

Kriminalvården Häktet Huddinge har inkommit med en incidentrapport där i huvudsak följande framgår. Advokaten Ismo Salmi ska lördagen den 29 januari 2022 besöka klienten Erik Ireflod vid Häktet Huddinge och har vid inpassering på sig en tröja med Hells Angelsrelaterat tryck. Märken och texten har bland annat lydelsen ”SYL 81”, ”SUPPORT 81”. Advokaten Ismo Salmi anmodas av häktespersonal ta av sig tröjan vid sitt besök på häktet, vilket åtföljs.

Se vidare Kriminalvårdens incidentrapport samt fotografier tagna av Kriminalvården på aktuell tröja som bifogas denna skrivelse.

Åklagarens bedömning kring det inträffade

MC-klubben Hells Angels med dess underorganisationer är en organisation som vid otaliga tillfällen i både Sverige och internationellt har kunnat kopplats till kriminell verksamhet, bland annat vapen-, vålds- och narkotikabrottslighet. Det finns många exempel på medlemmar i organisationen och dess undergrupperingar som begått brott både i enskilt och i organisationens namn. Vidare finns ett antal tings- och hovrättsavgöranden där medlemmar i organisationen och dess undergrupperingar har ådömts ansvar för brott där just bärandet av attribut med tydlig anspelning på organisationen och dess undergrupperingar, dess grafiska profil och märken har setts som medel att t ex förstärka en pågående indrivning, vilket har medfört att indrivningen av domstolarna har setts som en utpressning.

Väl medveten om att medlemskap i organisationen och dess undergrupperingar inte är kriminellt och att föreningsfrihet råder inom Sverige är min uppfattning att ett bärande av attribut med anspelning på organisationen och dess undergrupperingar bör ses som en självklar lojalitetshandling i förhållande till organisationen och i sig kan uppfattas som ett hot.

Den aktuella tröjan är försedd med tryck i den grafiska profil som organisationen och dess undergrupperingar använder. Texten Support 81 Goth Town kan utan någon långt gående tolkning ses som att innehavaren stödjer HA (den åttonde och första bokstaven i alfabetet) i Göteborg. Artiklar med liknande eller identiska tryck återfinns bl a på webb-butiken <https://hellsangelsgothtown.se/sv/>.

Kopplingen mellan den tröja advokat Ismo Salmi bar vid sitt besök på häktet och MC-klubben Hells Angels och dess undergrupperingar är enligt min uppfattning tydlig. Att som advokat iklä sig en dylik tröja vid besök av en häktad klient som är misstänkt för mycket allvarlig brottslighet gör att jag anser

att det finns anledning att tingsrätten prövar om advokat Ismo Salmi uppfyller kraven i 21 kap 3 § rättegångsbalken (med hänvisning till 12 kap 2-5 §§ rättegångsbalken) och anmäler därför till Södertörns tingsrätt att pröva denna fråga.

Advokaten Ismo Salmi har yttrat sig och anfört följande:

Jag hade den aktuella lördagen sysslat med snöskottning. Den aktuella tröjan var en gåva jag fått för omkring 10 år sedan i samband med att jag företrädde en klient i ett civilmål. Jag har använt den aktuella tröjan på fritiden vid främst trädgårdsarbete, vilket jag också gjorde i samband med snöskottningen. Tröjan är ganska sliten och något trasig. Jag åkte direkt till häktet direkt efter snöskottningen, eftersom klienten önskade träffa mig. Jag ägnade inte min klädsel någon tanke. På häktet upplystes jag om att min tröja var ”förbjuden”, och att jag måste ta av den omgående, vilken uppmaning jag efterkom. Därefter träffade jag klienten iförd underklädsel.

Motorcykelorganisationen Hells Angels påstås från olika håll i massmedia vara en kriminell organisation. Det finns dock inga bevis för att organisationen i sig skulle syssla med kriminell verksamhet. Ett fåtal enskilda medlemmar i organisationen är dömda, stundom för grova brott. De allra flesta medlemmarna är dock ostraffade. Jag har själv inga kriminella värderingar, och jag kan inte finna att jag skulle ha misskött mitt försvararuppdrag. Det enda åklagaren har påstått är att jag har haft en tröja på mig, som på grund av viss grafisk profil är otillåten på häktet. Hade jag känt till att det finns en klädkod som innefattar förbud mot en viss sorts kläder, så hade jag naturligtvis anpassat min klädsel därefter. Jag har hittills lagt ner över 70 timar i målet, och min stilla undran är om det kan vara befogat att staten ska drabbas av dessa höga kostnader för att jag vid ett visst tillfälle råkar ha en felaktig tröja. Upplysningsvis vill jag slutligen påpeka att min upplevelse av den aktuella åklagaren är att han varit irriterad på mig vid omhåkningsförhandlingarna eftersom jag för min klients räkning vid upprepade tillfällen har ifrågasatt förundersökningens långsamma bedrivande. Jag kan därför inte riktigt frigöra mig från min egen känsla av att min ”felaktiga” tröja kan ha samband med åklagarens möjliga irritation på mig. Med dessa synpunkter överlämnar jag till tingsrätten att bedöma huruvida jag skall entledigas från mitt uppdrag.

Tingsrätten meddelar följande

BESLUT

Slut

Tingsrätten återkallar advokaten Ismo Salmis förordnande som offentlig försvarare för Erik Ireflod och entledigar honom från sitt uppdrag.

Skäl för beslutet

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 12 kap. 2 § RB får såsom ombud inte brukas annan än den som rätten med hänsyn till redbarhet, insikter och tidigare verksamhet finner lämplig att vara ombud i målet. Behörighetsreglerna ska beaktas av rätten självmant. Visar ombud oredlighet, oskicklighet eller oförstånd eller finnes han eljest olämplig ska rätten med stöd av 12 kap. 5 § RB avvisa ombudet i det aktuella målet. Bestämmelserna i 12 kap. 2 och 5 §§ RB gäller även för försvarare, såväl privata som offentliga (se 21 kap. 3 § tredje stycket RB och prop. 2018/19:71 s. 22). Om det med hänsyn till omständigheterna finns anledning att pröva om en privat eller offentlig försvarare uppfyller kraven i 3 § tredje stycket, ska åklagaren enligt 21 kap. 9 a § RB anmäla detta till rätten.

Till offentlig försvarare ska enligt 21 kap. 5 § RB förordnas i första hand en advokat, och advokaten ska vara lämplig för uppdraget. Med hänsyn till en offentlig försvarares ställning och uppgifter åligger det rätten att kontrollera att denne fullgör sina åligganden. Rätten har därför enligt 21 kap. 6 § RB befogenhet att återkalla

förordnandet om försvararen inte utför försvaret med tillräcklig omsorg eller på något annat sätt åsidosätter sina plikter som försvarare.

Det framstår som något oklart om frågan om olämplighet hos offentliga försvarare ska hanteras inom ramen för kravet på lämplighet i 21 kap. 5 § RB och möjligheten i 21 kap. 6 § RB att återkalla förordnandet för den offentliga försvararen eller enligt vad som föreskrivs i 12 kap. 2 och 5 §§ RB. Uttalandena i ovan nämnda förarbeten, att 12 kap. 2 och 5 §§ RB gäller både privata och offentliga försvarare, talar för att det ska hanteras enligt dessa bestämmelser medan ett beslut från Justitieombudsmannen den 24 januari 2017 (dnr 7527-2015) ger uttryck för att lagstiftaren har utgått från att det ska hanteras enligt 21 kap. 5 och 6 §§ RB.

Oaktat hur det förhåller sig med detta kan dock konstateras att om en offentlig försvarare åsidosätter sina plikter som försvarare så finns det i vart fall förutsättningar att återkalla dennes förordnande i enlighet med 21 kap. 6 § RB.

En advokat är enligt 8 kap. 4 § RB skyldig att följa god advokatsed. God advokatsed föreskriver bl.a. att en advokat ska utöva sin verksamhet med integritet och på ett sätt som främjar det goda rättssamhället. Vidare ska en advokat uppträda sakligt och korrekt samt så att förtroendet för advokatkåren upprätthålls. En advokat får inte främja orätt. Kravet på iakttagande av god advokatsed leder till begränsningar i handlingsfriheten när en klients intressen ska tillvaratas. En advokat ska handla på ett sätt som främjar hederlighet och redbarhet inom rättssamhället.

Bedömningen i det här fallet

Ismo Salmi har i samband med att han besökt sin klient Erik Ireflod på häktet haft på sig en tröja med uppenbart Hells Angels-relaterade tryck. Ismo Salmi är en erfaren brottmålsadvokat och det framstår som uppenbart att han känt till innebörden av trycken på tröjan (något han förnekat enligt Kriminalvårdens incidentrapport men inte uttalat sig särskilt om i sitt yttrande till tingsrätten). Hells Angels är en mc-klubb som många förknippar med allvarlig brottslighet, bl.a. indrivning av pengar med

våldsamma metoder. Det följer också numera av lag att om någon anspelar på ett våldskapital, antingen muntligen t.ex. genom att göra gällande att denne har uppbackning av ett mc-gäng, såsom Hells Angels, eller mera indirekt t.ex. genom att bära en mc-väst med deras emblem, kan detta leda till att ett olaga hot eller ett utpressningsbrott bedöms som grovt olaga hot respektive grov utpressning (se 4 kap. 5 § BrB och prop. 2015/16:113 s. 83 f.). Mot denna bakgrund framstår det som ytterst olämpligt och även oförenligt med uppdraget som offentlig försvarare att besöka en klient på ett häkte iförd den typen av tröja som är aktuell i målet. Ismo Salmi har genom sitt agerande åsidosatt sina plikter som försvarare. Hans förordnande som offentlig försvarare för Erik Irefjord ska därför återkallas. Den omständigheten att beslutet ger upphov till merkostnader för staten föranleder ingen annan bedömning.

Tingsrätten vill utöver det som nu anförts tillägga följande. Det framstår som anmärkningsvärt att Ismo Salmi, såsom medlem i Sveriges Advokatsamfund och en erfaren advokat, inte tycks ha förstått det olämpliga i sitt agerande. Att han inte gjort detta blir tydligt genom att han i sitt yttrande till tingsrätten – i stället för att reflektera över det olämpliga i sitt agerande – fokuserat på att det inte finns bevis för att Hells Angels i sig skulle syssla med kriminell verksamhet, anklagat åklagaren för att denne har en dold agenda med sin anmälan samt lyft fram det orimliga i att staten ska drabbas av merkostnader för att han haft på sig ”fel” tröja.

Övrigt

Erik Ireflod kommer att få möjlighet att få en annan offentlig försvarare förordnad för sig. Vidare kommer Ismo Salmi, så snart beslutet vunnit laga kraft, få möjlighet att ge in kostnadsräkning i målet.

Tingsrätten kommer att översända en kopia av beslutet till Sveriges Advokatsamfund.

HUR MAN ÖVERKLAGAR BESLUTET

Tingsrättens beslut om att återkalla förordnandet som offentlig försvarare får enligt 49 kap. 5 § 1 RB överklagas särskilt inom tre veckor från delfående av beslutet (se NJA 2001 s. 306 med hänvisningar). Den som vill överklaga beslutet måste dock först anmäla missnöje. Detta ska ske inom en vecka från delfående av beslutet.

Anders Larsson